СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 107. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 10. мая, 1927. VOL. XXXV. No. 107. Jersey City, N. J., Tuesday, May 10. 1927. THREE CENTS

ЗЕМЛЕТРУС В 5 СТЕЙТАХ, НАВІЩЕНИХ ПОВІНЮ

ПОШЕСТЬ СЕРЕД ХУДОБИ В ЗАЛЛЯТИХ ОКОЛИЦЯХ.

НЮ ОРЛІНС, 7. мая. — Верх виливу перевалився вже в найбільше полудневу частину долини ріки Місісіпі. В тій части води всюди піднялися в гору, з виїмком одного Ню Орлінса, де нині води опали на пів інча.

Нещастя від повени зовсім не поменчується, а побільшується, бо в богато о... ицях у 5 стейтах, навіщених повіню, случилися землетруси, які не зробили що правда великої шкодо в мешканнях, але ушкодили в богато місцях річні тами.

Як нове нещасте на цілу долину спадає тепер пошесть серед худоби, позбавленої через повінь поживи. Урядники начисляють, що яких 55,000 штук худоби занедужало на пискову недугу.

ДАЮТЬ ДОКАЗИ, ЩО АМЕРИКА ГРОЗИЛА НІКАРАҐВІ.

СТИМСОН ТАКИ ПРИМУСИВ ЛІБЕРАЛІВ ДО УСТУПСТВА.

ВАШИНҐТОН, 7. мая. — Проти заяви речників президента Кулиджа, що представник президента в Нікараґві Стимсон не грозив нічим лібералам, піднято стільки доказів, що тепер уже ніхто не сумнівається, що Стимсон загрозою вимусив на лібералах зложенне оружа.

Стверджеко, що Стимсон поставив лібералів перед тяжкою альтернативою: або здатися або виставитися на битву з американськими моряками.

Тепер провідник лібералів Сакаса складає урочистий протест проти поступовання американського уряду.

11 ОСІБ ЗГИНУЛО ВІД СТРАШНОЇ ВІТРУГИ.

ГАЧИНСОН, Канзас, 8. мая. — Через північно-східну частину сього стейту дув нині страшний торнадо. Вітер знищив зовсім три повіти в тій части стейту, завалив тисячі домів, наніс мороз і сніг та вбив 11 осіб. Уряд завів для удержання мира виїмковий стан.

УРЯД БУДЕ СПЛАЧУВАТИ ДРУГУ ПОЗИЧКУ СВОБОДИ.

ВАШИНҐТОН, 8. мая. — Департамент скарбу рішився сплатити дня 15. падолиста сього року Другу Позичку Свободи. Уряд буде мусіти видати на се 1 міліярд 700 міл. долярів.

ҐАЗЕТА ЖЕРТВОЮ ОБМАНУ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — Місцева щоденна ґазета „Де Дейлі Нюз" виплатила на чеки, підроблені якимось хитрим обманцем, суму 39,400 долярів. Поліція шукає тепер виновника, котрий був звісний менаджерови ґазети, а від кількох днів пропав без вісти.

ІНДІЯНСЬКІ ПОВСТАНЦІ В МЕКСИКУ ПЕРЕХОДЯТЬ ЧЕРЕЗ ГРАНИЦЮ.

НОҐАЛЄС, Аризона, 7. мая. — Відділ мексиканських повстанців з індіянського племени Які, припертий мексиканською федеральною армією, перейшов через американську границю та вступив на територію Злучених Держав. Тут їх зараз розоружено та інтерновано. Відділ складається з якої пів сотки людий.

ВІСПА ЩЕ НЕ ВИГИНУЛА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ВАШИНҐТОН, 8. мая. — Американський уряд дістав минувшого року звідомлення про 33 тисячі 752 случаї занедужання ка віспу, яку від якогось часу вважали вже винищеною. Ні одного випадку занедужання на сю недугу не було в стейті Ровд Айленді та Вермонті.

Лікарі звертають увагу, що під сим зглядом Америка остає по заду других культурних країв.

ДОКАЗУЄ ПОТРЕБУ ОРҐАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСОРІВ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — Роберт Т. Керлин, професор природничих наук у стейтовій „нормальній школі" в Вест Честер, втратив свою посаду через те, що недавно висловив радикальні погляди підчас своєї промови в одній церкві. Він тепер підняв питання захорони професорів перед подібними пригодами та радить учителям і професорам зорґанізуватися в юнію на взір робітничої орґанізації.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ЗА ВІДКЛИКАННЄМ ВІЙСКА З КИТАЮ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — На Юніон Сквері в сьому місті відбулося в суботу велике віче, яке зажадало відкликання американських моряків з Китаю. На вічу виступали бесідники американські, китайські, ґіндуські й муринські, та всі вони обжаловували Америку за імперіялізм в Азії.

ЧЕРЕЗ 16 ДНІВ РАТУВАЛИ ЛЮДИНУ ШТУЧНО ПЕРЕД СМЕРТЮ.

РОВНОВК, Верджінія, 7. мая. — 16 днів тому назад занедужав 18-літний хлопчина Волтер Бут на параліж тіла, через який все тіло, від шиї в долину, перестало рухатися. Хорому ґрозила негайна смерть, бо через параліж перестали працювати легекі й серце. Знакомі хорого стали його ратувати штучним віддиханнем, сподіючися, що може тіло назад верне до нормальних фукцій. По 16 днях такого штучного удержування при життю недужий помер.

ВИНАХІД УКРАЇНСЬКОГО УЧЕНОГО.

Др. Олександер Сушко придумав медичний прилад до іриґації (полокання) носа. Прилад уже опатентовано та пущено в продажу під іменем „The De Sushko Nasal Aspirator & Irrigator''.

Др. Сушко писав про сей свій винахід у поважнім медичнім журналі The Journal of the American Medical Association.

БАҐАТА ДАНІЯ.

Істнує в Европі маленька держава — Данія, не багато більша від Східної Галичини. Головне заняття населення сільське господарство. І ця маленька держава достарчає світовій торговлі 25 проц. свиней, 30 проц. масла, 22 проц. яєць.

РІДКЕ КОХАННЯ.

Львівський підстаршина Зиґмунт Липський перейшов на юдаїзм. Мотив: кохання до жидівки, дочки різника. Минулого тижня „молодий" перед шлюбом перейшов прикру ритуальну операцію.

ПЕРЕД ВІЙСКОВОЮ ДИКТАТУРОЮ В ЛИТВІ.

З Ковна доносять, що предсідник міністерської ради Вальдемарас підписав розпорядок, яким розвязується сойм. Вслід за цим сподіються, що на Литві введена буде військова диктатура.

ВЕЛИКАНСЬКІ ХРЕСТИНИ.

Берлінська міська рада приняла більшостю голосів лівих партій рішення, щоби переіменувати вулиці, які носять на собі сліди монархічного режиму. А таких є всього... 6,000. Таке місто, як Берлін, може заспокоїти цією цифрою бажання зробити славними аж 6,000 людей. Не жаль нам монархістичних слав на рогах вулиць, а жаль листоношів.

МОРАЛЬНЕ УЗДОРОВЛЕННЯ.

Крадіж народнього гроша, або як по пански кажуть: „дефравдація", стала в Польщі таким нормальним явищем, над котрим зовсім вже не зупиняється призвичаєна суспільна опінія. Нічого в цьому відношенню не змінилося і по майовому перевороті, піднятому пілсудчиками нібито в ціли морального уздоровлення краю. Коли й помітна ріжниця, то хиба в тому, що почало гинути народне добро в більшій скількости та на поважнійші суми. За 1. квітня польський „Курєр Ілюстровани" з Кракова подає, що на Горішному Шлеську вкрадено 22. лютого на стації Хожув нагружений вугіллям цілий потяг, складений з 45 ваґонів! Підчас ведення слідства виявилося, що продав те вугілля і порозвозив до ріжних міст, причіплюючи по кілька ваґонів до йдучих в ріжних напрямах потягів, один з вижчих залізничих урядовців, якого нібито заарештовано, але що з того, коли грошей при ньому не знайдено і вартість вугілля все одно мусить повертати власникові державний скарб.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ ПОЛІЦІЇ В ПОЛЬЩІ.

Уряд Пілсудского, перевівши масові зміни в командному складі польської армії, при чім усунено з відповідальних становищ всіх майже сторонників правиці, приступає тепер з черги до перебудови поліції на військовий лад. На доручення уряду головна команда поліції опрацьовує вже нову систему вишколу поліції на військових засадах. Коли візьмемо ще на увагу пропаґанду масового військового вишколу (т. зв. пшиспособене войскове) серед населення, то побачимо, що уряд Пілсудского стремить заміняти згодом всю Польщу в один великий військовий табор. Що далі з того вийде, покаже час.

БРАТ ОЖЕНИВСЯ З СЕСТРОЮ.

Нюйорська поліція арештувала 17-літнього жидівського хлопця, Оскара Ґрінберґа, який оженився з своєю 15-літною сестрою.

Родичі Ґрінберґа розвелися кільканацять літ тому і мати його одружилася вдруге. Оскарови вдалося недавно віднайти свою маму і він перейшов жити до неї. Тут він залюбився у своїй сестрі по матері, втік з нею з дому і оженився. Матері вдалося при помочи поліції відшукати залюблену пару, яка скінчила свої медові місяці в тюрмі. Подружжа буде уневажнене, а діти мабуть опиняться в домі поправи.

НЕДИСКРЕТНИЙ ПРЕЗИДЕНТ.

Париська преса має чимало сміху із свого президента Думерґа, який на старости літ дістав формальні освідчини від якоїсь американської міліонерки. Думерґ не був ніколи жонатий і не має охоти зміняти парубоцького стану, але завзята американка стежить за ним зранку до ночі своїм автом і детективами, шукаючи нагоди до стрічі. Може добродій Думерґ і жалує вже тепер своєї недискретности, зрадивши лист з освідчинами у клюбі, і хотів би бодай поглянути на свою „жертву''. За пізно: тепер його стережуть більше, як перед анархістичним замахом.

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

Коло Моравського Берна (Чехословаччина) мала місце велика залізнича катастрофа. Зударилися два потяги, при чім 7 осіб згинуло на місці, а біля 120 осіб було ранених, з чого велика частина є тяжко ранених. Кільканацять ваґонів улягло знищенню.

МАЛІ ПОДОРОЖНІ.

Капітан анґлійського, пароплаву „Еврика" задержав на Атлянтійському океані малий човен, в котрому сиділо двох майже непритомних хлопчиків, які освідчили, що втікали від родичів, бажаючи попасти до Америки. Малі подорожні думали переїхати океан за три дні.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НА ПІДКАРПАТТЮ.

В останніх часах повели Чехи нагінку, головним чином проти учителів-Українців. З торговельної школи в Севлюші усунено всіх учителів-еміґрантів. З Ясіння усунено Богдана Заклинського й Бандрівського, а відомий професор Животко з Києва, що працював в Ужгородській Просвіті, дістав наказ негайно виїхати з Чехії. Нагінка звернулася й проти свідомих учеників. І так в господарській школі в Севлюші ведеться слідство про 7-пластунів за те, що вони вели переписку з пластунами з Галичини.

Як зачувати, між чеськими й польськими приграничними сторожами наступила тісна співпраця. Вони їздять до себе й конферують у напрямі однозгідного поступовання супроти Українців.

ЗДЕРЕВІЛИЙ УБИЙНИК.

В селі Раданці, в Румунії, повернув Василь Кліпе з Америки, з чималою сумою долярів. Його шурин, Андрій Сілій заманив його в ліс і підняв на сього сокиру, щоб убити його. Кліпе прохав шурина, щоб бодай накрив його коцом, аби він не бачив, як Сілій вбиватиме його. Кліпе вволив його волю. Кліпе ждав під коцом довго на удар сокири, та його не було. Тоді відкрив коц і побачив шурина, як стояв над ним здеревілий із піднятою сокирою. Кліпе побіг у село й прикликав людей. Люде взяли Сілія на віз та повезли в шпиталь. Хотіли виняти Сілієви сокиру з руки, та ніяк не можна було. Лікарі теж нічого не порадили. На третій день помер Сілій із страшним криком.

ДИВНІ ДИВА.

Якийсь пророк віщує нам цього літа кінець світа у досить неприємній формі: від хвоста комети наповненої отруйним ґазом. Така комета мала вже раз махнути хвостом на наш бік у 390 році, коли на землю впала велика чума. Тепер вона махне на нас остаточно. А ми гадали, що вона від 1914 р. пускає свої отруйні ґази постійно! — В індійськім місті Аллягабад найдено 10-літнього хлопця, вихованого в печері з вовками. Хлопець ходить на рачках, хлептає, коли пе, без помочі рук їсть траву, виє і кусає. Лікарі попробують з нього зробити чоловіка. Бо що з чоловіка можна зробити вовка, цього вже доказали вовки не вперше. І ми, люди також.

З ЛЮДСЬКОГО ЗВІРИНЦЯ.

У місті Ораніенбурґ, біля Берліна, судили 15-літнього хлопця, Мілера, вихованого в захисті для сиріт, який убив одночасно три особи: трох членів одної родини, з наміром грабунку. Хлопець поводився на суді цинічно, як уроджений злочинець. Суддя, який виміряв йому найвищу законну кару: 10 літ вязниці, висловив жаль, що не міг засудити його на більше.

ДЕМОНСТРАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ РЕАКЦІОНЕРІВ ПРОЙШЛА СПОКІЙНО

БЕРЛІН, 8. мая. — Яких 60.000 німецьких военних ветеранів, прихильників старої, довоєнної монархістичної Німеччини зїхалося до Берліна, щоби вичистити столицю з радикальних елементів. Поліція побоювалася боротьби між ветеранами а комуністами і держала на поготівлю тисячі поліції. Та демонстрація пройшла на загал дуже спокійно, бо тільки в деяких місцях прийшло до малих сутичок.

В машируючих рядах можна було побачити старих ґенералів і трох синів бувшого кайзера. Всі парадуючі були в сталевих шоломах. Всі націоналістичні міністри, а рівнож і президент Ґінденбурґ опустили Берлін і розїхалися по провінції.

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ ПЕРЕМІНЮТЬ ЦЕРКВИ НА КЛЮБИ.

РИҐА, 8. мая. — Уряд Радянської України мав видати розпорядок, наслідком якого позамикано деякі церкви і перемінено їх на робітничі клюби. В той спосіб замкнено римо-католицькі костели в Рудом і Новоалександровську, православні церкви в Овяніку, а рівнож замкнено кілька синаґоґ.

Це не є якесь спорадичне розпорядженне. Бо послідними часами „Протибожа Ліґа" розпочала на цілій совітській території ширшу діяльність, особливо в Ленінграді. Балтійська преса доносить, що совітські власти арештували рівнож 60 високих православних духовних достойників, що належать до Тихонівської церкви, щоби перешкодити в той спосіб виборови патріярха.

ЗЛУКА ПЯТЬОХ ВЕЛИКИХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

РИМ, 8. мая. — Докінчуються формальности щодо злуки пятьох найбільших італійських корабельних ліній, які перевозять пасажирів з Европи до Америки, а рівнож є й найбільшими корабельними лініями. Злучена компанія приступає сейчас по злуці до будови двох великих пасажирських кораблів, з яких кождий буде мати по 48.000 тон поемности. Тими дуже коштовними і модерними кораблями хочуть вони побити конкуренцію других корабельних фірм, бо думають рівнож обнизити кошта транспорту.

НУНҐЕССЕР ВЖЕ НА ОКЕАНІ.

ЛЄ БУРЖЕ, Франція, 8. мая. — Сегодня рано виїхав капітан Нунґессер і Франсоа Колі на своїм білім аероплянї в дорогу через океан до Ню Йорку. Тисячі народа зібралося, щоби побачити відїзд. Аероплян виїхав в погоду і летів з великою скорістю, яких 100 миль на годину і серед тої скорости зник в очах глядачів, яких незабаром надобре покропив дощ, бо зірвалася буря. Від того часу нема відомости, що діється з аеропляном. Подають тільки, що на середині океану шаліють бурі, які готові спинити лет і зїсти в той спосіб всю газоліну. Це є найбільша небезпека, яка може спричинити катастрофу.

ВІДЧИНИЛИ АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

КАНБЕРА, 9. мая. — Золотим ключем відчинив князь Йорку, другий син анґлійського короля в імени свого батька двері нового парляменту, освячуючи в той спосіб місце під нову столицю. В своїй троновій бесіді князь Йорку підніс ті переміни, які зайшли в складі британської імперії від послідної імперіяльної конференції, яка започаткувала нову еру в державнім життю Великої Британії. Бо тепер кожда нація має право і можність на цілковитий свобідний розвій, а лучить їх тільки вязь з короною.

СОВІТСЬКИХ ДЕЛЕҐАТІВ ДОБРЕ КОНТРОЛЮЮТЬ.

ЖЕНЕВА, 8. мая. — Зі всіх делеґатів, що приїхали на міжнародну економічну конференцію найбільшу увагу звертають на себе совітські делеґати. Коли другі делеґати розїхалися на неділю по горах і других містах на відпочинок і розривку, совітські делеґати працюють над відповіддю, яку хочуть предложити конференції як свій погляд на розвязку ріжних квестій.

Кажуть, що князь Оболенський (тепер товариш Осінський) є тільки номінально головою делеґації, а фактичним предсідником і головою комісії є бувший міністер фінансів Сокольніков.

Та всі вони тремтять перед одним чоловіком, що зветься Джан Лепсе. Є це мовчалива, незамітна людина, яка сидить все на нарадах в послідним ряді, ніколи не забирає слова, а тільки слухає. Є він висланником Чека себто секретної поліції з Москви. Лепсе є довіренним чоловіком Чека, який був вже вжитий до ріжних місій. Був між иншим в Китаю і в Японії. Та послідна змусила його опустити свій край.

КОМУНІСТИЧНА ШПІОНАЖА В ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. мая. — Викрито велику комуністичну аґенцію, яка займалася шпіонажею, передаючи перехоплені відомости Третому Інтернаціоналови. Аґенція мала своїх довірених в робідниках по фабриках амуниції як і в бюрах військових.

НЕ ХОЧУТЬ ПРИНИМАТИ ГРОШИЙ З ЖИДІВСЬКИМИ НАПИСЯМИ.

ЄРУСАЛИМ, 7. мая. — Видано нову монету на трох мовах: гебрайській, арабській і анґлійській. Араби протестують проти цего і не хочуть принимати тих грошей по тій причині, що на них напись жидівська.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЕВРОПИ

Міжнародна Економічна Конференція, яку скликано до Женеви з рамени Ліґи Націй і яка розпочала саме тепер свої наради, звернула на себе увагу цілого світа. Бракує на ній тим разом ветеранів дипльоматів, не фіґурують там імена Бріяна, Чемберлейна чи Штреземана, але зате повно там промисловців, купців, банкирів і всілякого рода економічних і фінансових експертів. Це імпозантний зїзд, якого досі ще не було. А яку на загал вагу до него привязують, видно найкраще по тім, що делеґації француська та анґлійська мають по 60 членів.

Женевська конференція є в повнім значінню слова міжнародною, такою, якої досі ще не було. Бо участь в нарадах бере вже не тільки Німеччина, але й Злучені Держави, Китай, а навіть совіти. Від совітів надіються опозиції, але близше поінформовані подають, що представники совітів будуть старатися використати ту конференцію і навязати тісніші зносини з другими державами, головно з Америкою, щоби дістати від них грошеву допомогу. Вони будуть вправді заявлятися за уневажненнєм военних довгів і за знесеннєм репарацій, але в тих справах знайдуть загальне поперте, бо того самого будуть домагатися Німеччина і другі держави.

Найбільшим лихом, яке дається відчути Европі найбільш болючо, це цлові барієри і та квестія забере найбільше часу і уваги. Вже тепер можна завважити, що на конференції творить ся европейський економічний бльок, звернений проти економічної геґемонії Америки і Анґлії. З приводу того говорять вже навіть про Злучені Держави Европи. Всі здають собі добре справу з того, що таке обєднанне Европи неможливе сегодня під політичним оглядом, але з економічного боку воно можливе і пожадане. Повоєнне лихоліття, безробітте та фінансові і промислові кризи даються однаково в знаки всім державам. І всі вони стогнуть під одним і тим самим економічним тягаром, з якого одинокий вихід добачувано в охоронних митах. Це одначе не довело до цїли, бо замісць зближити держави, вони себе тільки відгородили одні від других.

Якщоб вдалося економічкій конференції розвязати ту важну проблему і дати початок до економічного обєднання Европи, було би це початком рівнож і до політичного обєднання. Є повна надія, що та конференція не сповзне на нічім, що тут не виринуть такі перешкоди, як на розоружній конференції. Спільна нужда готова таки довести до спільного порозуміння. Злучені Держави Европи готові стати дійсністю, принаймні під економічним оглядом.

КООПЕРАЦІЯ НА ЗАХІДНИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

Військові події на наших західно-українських землях знищили майже до краю економічне життя, з тим і кооперацію. Кооперація була поширена в Галичині ще до Великої Війни, а на Волині, Холмщині, Поліссю й Підляшу, які большевики віддали в Ризі Полякам, вона буйно поширилася в часи після революційні, — в роках 1917—1919. Та польсько-українська і польсько-большевицька війна, а пізнійше репресії польської адміністрації зруйнували кооперативи.

Починаючи з 1920. року українська кооперація під польською займанщиною почала наново відроджуватися. Першим почином до відбудови була праця Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар" у Львові. Уже в 1921. році кооперативи створили свій союз і спільними силами почали працю по відбудованню кооперації ріжних галузів.

Великі трудноші доводилося перебувати нашим кооператорам. Населення зруйноване економічно, зубожіло, хоч і потребувало всього, але не мало защо набути. Щоби створити сильну кооперацію, треба грошиий і грошиий, які повинно скласти само населення. Воно те й робило по мірі своїх слабеньких сил. Справу відродження економічного життя, а з ним і кооперації, утруднювало й ускладнювало постійне хитання та спад ціни валюти, далі непомірно високі податки, особливо на сільське населення, шалені адміністративні утиски, жандармсько-поліційна сваволя, арешти та переслідування всіх українських активних діячів, в тому числі й працюючих в кооперації.

На румовищах довоєнної кооперації треба було почипати всю працю наново. В першу чергу треба було відновити та поширити серед населення ідею кооперації, а потім почати орґанізувати найбільш доступну й потрібну в даних умовах форму кооперації. Тому в першу чергу приступлено до орґанізації господарсько-споживчої кооперації, як помічної економічної орґанізації села. Лише останніми роками появилася можливість відбудувати сільсько-господарську й кредитову кооперацію.

Ревізійний Союз Українських Кооперативів ділить всю кооперацію на західних українських землях на такі типи:

I. Хліборобська кооперація, до якої Союз зачисляє сільсько-господарські й господарсько-споживчі кооперативи. На їх чолі стоїть Центросоюз у Львові, як краєва надбудова. Поруч з Центросоюзом є ще такі центральні кооперативні надбудови: а) Маслосоюз в Стрию, для молочарських кооперативів і б) у Львові Союз для хову й збуту худоби та для експорту й перерібки звіринних плодів.

II. Кредитова кооперація, як помічничий тип хліборобської кооперації. До неї зачисляють ся чисто кредитові кооперативи, що згуртовані під технічним оглядом у Центробанку у Львові, як у краєвій централі.

III. Міська споживча кооперація, до якої зачислюються кооперативи по містах, які мають чисто споживчий характер. Центральною орґанізацією їх є „Народня Торговля" у Львові.

IV. Торговельно-зарібкова кооперація. Сюди входять кооперативи, не обхоплені трома згаданими типами: народні доми, книгарні, кооперативні видавництва та инші.

На початку 1926 року членами Ревізійного Союзу Українських кооператив було 1029 кооператив. З них одна центральна кооператива: „Центросоюз"; пять краєвих централь: Народня Торговля, Маслосоюз, Краєвий Союз для хову і збуту худоби та Центробанк; 26 обєднань районного характеру, як орґанізаційні і торговельні повітові централі; нарешті 997 кооперативів, завданням яких було мати безпосередній звязок з фізичними членами, так продуцентами, як і консументами.

Після типу кооперації всі ті кооперативи ділилися так: 860 кооперативів, що обслуговують головне сільське населення; 113 кредитових разом з Центробанком; 27 міських споживчих разом з Народною Торговлею і нарешті 29 торговельно-зарібкових (видавничих, паперово-ґалянтерійних, станових, чиншових, і т. п.).

Територіяльно кооперативів було в Галичині 1005, в инших українських землях за сокальським кордоном всього лише 24.

Сей слабенький розвиток кооперації на українських землях бувшої Росії, відданих большевиками Полякам, Ревізійний Союз поясняє слідуючими причинами:

а) недостача числа кооперативних робітників, яке поменьшилося ще й тому, що місцева польська влада усувала з цих земель кооперативних робітників з Придніпрянщини;

б) перешкоди уряду й адміністрації в орґанізації і в заснованню кооперативів;

в) вкінці найважнійшою причиною було це, що підчас орґанізації кредитових кооперативів за царського режіму як і при орґанізованню споживчої кооперації за военних часів та тимчасового правительства Керенського і УНР, кождочасна влада, орґанізуючи кооперативи, давала кредити, кілько їх було потрібно, і тим убила в населенню розуміння самопомочи, самовистарчальности та ощадности.

Коли взяти під увагу кооперативи, що знаходяться на теренах Галичини, то в них було з початком 1926. року більше ніж 150 тисяч членів. На 544.-257 українських господаретв у воєводствах: тернопільському, львівському й станиславівському, було згуртованих в сільсько-господарських кооперативах 100.446 господарств, а в них можна налічити не менше пів міліона душ.

Правда, пів міліона душ на 2,721,242 душі греко-католицького населення, по урядовій польській статистиці, це не таке велике число, але треба намятати, що кооперація наша лише тепер щойно покінчила в Галичині перші свої реорґанізаційно-відбудовчі кроки. Лише тепер, коли вже є широко відновлений кооперативний апарат, можна буде запрягти більше сил до його зміцнення новими членами, до розширення операцій, то що.

Білянс всіх кооперативів, крім центральних та повітових, виносив 8,220,672,00 злотих. Лише одних зисків ці кооперативи в 1925 році мали 454,283.48 злотих. Коли до цього додати ті вигоди які має член кооперативи та взагалі той, що продає й купує з кооперативи по цінам далеко вигіднійшим ніж в приватній торговлі, то стане ясним, що наша кооперація на Західній Україні, хоч ще порівнюючи слабенька, всеж зберегла добрий міліон злотих в один рік для українського селянина в Галичині.

Більший зріст та поширення кооперації — більше користий населенню.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

А. Ш-к, Фил. — Не кажіть „Дай Боже здоровля", бо не до Вас пито.

Т. Федусь, Сагино, Миш. — Ваша допись про те, чи слати делеґацію на радянську Україну, буде поміщена. Ваші спогади про себе самого пропущено, хоча вони дуже цікаві. Чи не моглиби Ви описати свої пригоди і переживання ширше?

П. Гюк. — З відозвою односельчан мусите заждати, аж прийде на неї черга. Редакція має таких відозв так богато, що можнаби деколи ціле число видати з таких відозв. Того, очевидно, не можна робити, і тому приходиться сим дописувателям вижидати, деколи навіть і цілий місяць і більше. До того, богато дописувателів, як отсе Ви, прислали цілу купу листів, додали від себе кілька слів, дуже нечитко написаних, — видно ждете, що Вам редакція має зробити роботу коло зладження відозви, яку властиво малиби Ви зробити. В таких случаях справа ще більше запізнюється. Коли хочете приспішити поміщенне сеї відозви, дивіться, як редакція справляє такі відозви, та зробіть те саме зі своєю: подайте коротко, на що мається збирати гроші, чому, куди їх висилати, додайте коротко кілька слів від себе, перепишіть се читко, або дайте кому другому переписати, коли у Вас почерк не дуже читкий, і тоді будемо могти ждати скоршого поміщення. Передовсім вибийте собі з голови, що тільки довгі відозви люди читають і слухають. Якраз противно: довгої відозви майже ніхто не читає. Чим коротша, тим ліпша.

Ф. Денович. — Так звану „джексонвилську угоду" зробили майнери мягкого вугля 1. квітня 1924. року. Як показує назва, підписано її в місті Джексонвилі, в стейті Флориді. Вона була заключена на три роки. Тому майнери добивалися нової умови від 1. квітня сього року.

„Свій". — Се гарно, що Ви хочете відповісти. Але пощо при тому лаятися? Пощо називати другого чоловіка всякими іменами? Чи се помагає Вашій арґументації? Допись не піде. Хочете дістати голос в ґазеті, напишіть те саме, але без визиванок. Тоді редакція буде рада помістити голос про сю важну справу.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець - Захист Українського Народного Союза.

Франц Ксавер Мешко.

СОРОКОПЕРЕВА ГРУША.

Кому судилось бути бідним, то буде ним до самої смерти, щоби й з ранку до вечера гаравав як той віл у ярмі. З такого чоловіка лише насміхаються й поштуркують ним, щоби не знати який добрий був.

Іван Сорокоперів був бідний, дуже бідний. Хоч мав свою хату. Під лісом, повисше села стояла його на-пів розвалена хатина. При хаті один загінчик поля також належав до нього. Нивка ця була під горою, а на кінці ниви, під горбом росла велика, стара груша. Товстезний пень із густою короною, з великими, розложистими гилями...

Це й усе, що Сорокоперів Івась дістав по своїх батьках.

Але Іван був задоволений. Багато він і так не потребував. День в день працював у селі, там заробив собі на хліб і ще стільки, щоби дещо прискладати собі на зиму, щоби не вмерти з голоду та не замерзнути. На одяг не видавав ні цента; все ходив у тімсамім лахміттю. Штани за широкі теліпалися смішно на його сухих ногах, груба вовняна сорочка та ширококрисий повстяний капелюх — це все, в чім ходив Івась, відколи собі люде запамятали його.

Бідний був він, але щира душа. Діти бігали за ним на вулиці, глузували з нього, шпурляли за ним камінцями, але як вони що потребували — він усе був готовий помогти їм і помагав, коли хто попросив його.

Дві річи любив Івась: тютюн і свою стареньку грушу.

— Люлька— каже було— тримає мене при життю. Обід віддав би я за тютюн до люльки. Поставте перед мене миску мяса або пирогів — коли не маю тютюну, воно мені не смакує...

Друге, що любив Івась, то була груша.

— Моя груша — ах моя груша — так кінчив він усяку розмову.

Коли хто хотів налякати старого Івася, розсердити його, то потребував лише сказати поважно:

— Бачили ви, дядьку Іване, ваша груша зачинає сохнути з вершка... а пень порохнавіє ... ще трохи й буде кінець вашій груші.

Серце боліло тоді Івана, але не давав цього пізнати по собі, хитав головою й говорив:

— Що? Як? Моя груша всохнула би...? О, ні, вона пережиє ще нас усіх у селі! Моя груша... як колись переходитимеш попри неї, то приглянься їй ліпше... Яке гарне листячко на ній — аж любо глянути! А пень, наче залізний! Чи не бачив ти, як вона на весну цвила? А скільки овочів на ній тепер, аж гилля повгиналося. О, моя груша!

Але така балачка не давала спокою Івасеви. Ледви прийшов до хати, спішив до груші, ходив довкола неї, раз, другий, десятий, приставав, а потім так пильненько поглядав на неї. Перед його уважним оком нічого не скрилось; кожда щілинка в корі, кожда галузка, ба кождісенький майже листочок... Потім підходив до пня і чиколонком стукав у дерево, від коріння, як міг засягнути високо. І коли це робив, серце билося в нього наче молотом.

Ах! Усе в порядку!

Він відітхнув, наче камінь упав йому зі серця... а потім іще як вертав до хати, приставав знова та поглядав на грушу...

Коли овочі достигли, звичайно Івась не міг уже спати. Хлопці збиточники... Бог знає, що вони заподіють моїй груші, подумав він із жалем, коли змучений денною працею лягав спочати для слідуючого дня. Неспокійно наслухував співу хлопців там гень у селі. Часто здавалося йому, начеб вони підкрадалися під гору до його груші, все близше... тоді зітхаючи зривався з ліжка й глядів крізь шибу в темну ніч. Коли ніч була ясна, місячна, і він міг бачити грушу — то був спокійний.

Нераз здавалося йому, начеб до вуха його доходив тихий, легкий щепіт, у спокійні ночі, коли й вітер не ворухнувся, придушений, невиразний сміх, хихотіння. Часом чув якийсь дивний шелест листя, тріскіт галуззя й гильок... а йому здавалося, що дерево стогне, наче благає помочі...

Тоді він виходив перед ворота й кричав пискливим голосом:

— А підете ви відтам, злодюги, драби!

Потім, так як стояв, біг до груші. Задиханий прийшов там, та не найшов нікого. Прикладав голову до суковатого, потрісканого пня та наслухував щум і шелест листя.

— Як воно шепоче, як шелестить і співає — наче музику чути здалека, здалека...

Коли досить наслухався тої музики, вертав помало в свою стареньку хатину.

Часом снилося йому, що якийсь хлопчисько або парубок лізе на грушу. Наче бішений гнав тоді Іван до груші і кричав із усеї сили:

— Злази, бігме злази! Остав мою грушу...

Але ані на землі ні на груші не бачив нікого. Лише ніч мріяла свій спокійний сон, а на небі ясніли ясні зорі, то тут то там упала деяка на землю й оставляла за собою світючий шлях.

Івась зітхав глибоко.

Ах, як він любив це своє дерево, цю грушу.

Раз літом лискавкою пронеслась радісна вістка. Долиною мають провести залізницю; будова мала початися небавом. Селяне дуже бажали залізниці, вже здавна говорили про те. Тоді було це мрією, сподіванням, тепер сталося дійсностю.

Ціле село заметушилося. Навіть грубий війт, звичайно достойний наче баша й поважний наче ґенерал, усміхався приязно повним лицем, наче місяць у повню, а кого лише стрінув, до того говорив: „Го-го! Маємо її, маємо залізницю, го-го!"... І задихаючись спішно йшов дальше. А як стрінув більший гурток селян, задержував їх і розповідав їм про чуда й приємности залізниці.

— Досі мусіли ми пішки гнати до міста або запрягати коні. А скільки то коштувало! А скільки на те треба було часу! А тепер! Заплатиш пять центів і за чверть години ти вже в місті... То залізниця, мої любі. А хто вам вистарався її? Хто? Га?

І один наперед другого схлібляв війтови; один хотів дров із громадського ліса, другий того, третій тамтого...

Лише старі баби похитували головами. Ех! — залізниця — давнійше хоч не було залізниці, а ми таки жили...

А залізниця дійсно не всіх ущасливила.

Небаром після того незвичайного дня зявилась у селі комісія, щоби визначити відповідну дорогу для нової залізниці. Пильно розглядали вони околицю, обчислювали, міряли й знову обчислювали.

Селяне дуже цікавилися всіми працями. А хоч усі бажали залізниці, й усі знали, що дістануть відшкодування — то цей чи той зажурився, коли бачив, як інжиніри вбивали палики через середину поля...

Іван працював саме коло бараболі на своїй камінистій нивці, як інжиніри прийшли до горбка. Поза ними робітники вбивали в землю ті нещасливі палики. Все те виглядало для Сорокоперева якось підозріло вже з самого початку.

А як він побачив, що пани поглядають на його грушу, защеміло його серце а в горлі наче здавило.

До того поту, що від роботи вкрив його лице, прилучився ще піт зі страху.

Кинув рискаль і побіг на діл.

—Чи то ваша груша? — спитав його якийсь старший пан, як Іван був уже біля дерева.

Іван покірно зняв капелюх і держав його в руці.

— То моя груша, ласкавий пане. Ах! Що то за гарне дерево! А подивіться, пане, скільки грушок достигає! То-то буде їх в осени, аж любо! Коли ви потім, ласкавий пане, схочете грушок, можете їх мати, скільки схочете!

Пан усміхнувся.

— Дідусю! Тую грушу мусимо зрубати. Туди пустимо залізничий шлях!

Сорокоперів подався крок взад.

— Що? Як? Ви, пане, жартуєте! Цю грушу, моє дерево, яке нікому не заподіяло нічого злого? Дерево це буде рости — любий панцю! Мою грушу? Ніколи в світі!

— Ну, як так, то инші зрубають його, коли ви не хочете зробити цього, — додав інжинір рівнодушно.

А Сорокоперів плакав і стогнав:

— Як може хто рубати це дерево, коли то моє дерево? О! так не можна! Груша ця належить до мене, як належала до мого батька, до моеї родини... Як може так хтось ні з того ні з сього рубати?!

Та панів не зворушувало це. Вони навіть не скривилися. Івась пішов назад до бараболь, а потім сів у траву недалеко груші та поглядав сумно то на людей, що впоперек поля вбивали палі в землю, то на свою грушу. При цьому бурмотів сам до себе:

— Таж то моє дерево! Як можуть рубати його, коли я не хочу того? А я не хочу, ой не хочу! То моє дерево!

Вже й люлька не смакувала Івасеви нині, так дуже зажурився і заклопотався долею своєї груші. Цілком зломаний волікся вечером до дому. Постановив піти до війта. Війт сидів саме при обіді, під кріслатою липою, на широкому подвірю. Перед ним стояла велика миска, з якої лискучими вилками ловив кусні мяса, біля миски стояв збанок вина, з якого попивав за кождим куском. Івась увійшов саме на подвіря. Був блідий і наче не свій.

— Гей! Івасю! Що доброго скажеш? Ге?

Війт був веселий. Він усе був такий при обіді.

— Пане начальник — поможіть — вставтеся за мною.

— Щож там, Івасю? Щож знову? Хтось тебе обманув на заплаті? А може злодії були в тебе? Я знаю, то певно Степан...

— Ні, ні, пане начальник... Вони хочуть зрубати моє дерево, мою грушу!

— Ага, грушу! Я знаю, тамтуди має йти залізниця... я знаю, я чув про те, так...

— Поможіть, пане начальник! На всіх святих благаю вас...

— Ей, Івасю, май розум! Дерево вже старе, небаром уже не буде родити... матимеш бодай дрова на зиму. І кілька ринських також, відшкодування, то я вже вистараюся.

— Що мені з грошей! Може-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТЕЖ У СПРАВІ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

Дописувателі нашого орґану висказують свої думки про те, чи булоби добре вислати делеґацію на радянську Україну. Кождий щирий Українець повинен сю справу взяти під розвагу. Її треба також обговорити на відділових мітінґах та дати відтак короткий звіт, як загал задивляється на висилку такої делеґації.

Така делеґація від У. Н. Союза, котрий репрезентує трийцять тисяч зорґанізованих членів, малаби повагу. Трийцять тисяч членів се **сила.**

Така делеґація малаби великий респект в радянських республиках, і в Злучених Державах.

Розуміється самособою, що звіти делеґації булиби розмаїті, так як в делеґації булиби прихильники і противники радянської влади. Та читачеви не треба виходити з рівноваги, бо кождому з нас треба мати якусь орієнтацію щодо рад. Союза. Для поглиблення нашої орієнтації нам треба доконче вислати делеґацію від У. Н. Союза на рад. Україну. Дуже гарний бувби плян, якби всі українські товариства виделеґували своїх представників яко одно українське національне тіло.

Богато наших людий питає: чи вислати нам делеґацію від У. Н. Союза, чи в порозумінню з другими товариствами? Мовляв, то дуже великі видатки, і на се нема фондів. Так говорити не годиться. Тут іде річ за добро нашої нації. В таких справах ми повинні бути жертволюбиві.

Ось подивіться на жидівські товариства. Чи прийде їм що з Палестини, чи ні, а кілько вже делеґацій туди їхало і кілько гроша на се зложили.

Дальше, загляньмо в польські організації. „Наші сусіди", вже мають свою національну державу, а однак вони висилають делеґацію одну за другою і також жертвують все, що мають.

На мою думку, така делеґація малаб складатися з 4 людий: двох адміністративних, а двох кваліфікованих ремісників. Малиб вони виїхати в рад. республики на 2 місяці.

На покриття коштів делеґації мусілиб дорослі члени нашої орґанізації жертвувати по 50 центів. Се булаби вистарчаюча сума. Колиби члени відчували се тягаром, то можна до сего знайти инші средства, як забави, прогульки, представлення і т. д.

Кождий делеґат має зложити кавцію, що найменше $500, а кошти його подорожи не повинні бути більші як $750. Вразі якогось непорозуміння межи делеґатами за кордоном, котрий по своїх власних причинах не поверне до Злучених Держав, не має права до кавції і тратить всі свої привілеї в У. Н. Союзі.

Зверну ще увагу, що задача делеґації тяжка і делеґація наражує себе на великі труди.

Теодор Федусь,
Сагино, Миш.

—o—

ДО ЖІНОЧОГО ПИТАННЯ.

Шановний Пане Редактор. Дозвольте і мені забрати голос в жіночому питанню. Воно написане трохи в жартовливому тоні, але це не повинно бути причиною того, щоби вже через те кинути цей вірш до коша. Хай і нашому чоловічому родови буде вільно сказати, що йому на душі.

„Нема сумніву, що проєкт цеї осени стане законом і забезпечить жінкам право голосовання... Ведено цю акцію боротьби за жіночу рівноправність не тільки шляхом культурним, але часто демонстрації жінок закінчались биттям шиб, різанням образів в ґалеріях і т. п. (З газет).

СОВИ.

Сова, бач, спати не могла
І так в дуплі своїм сиділа,
Та трохи, трохи не зомліла,
Почувши пісню про орла.

Співав цю пісню хор пташок
Про те, як-то орел літає,
Як-то за хмари він сягає,
І пісня лилась мов поток.

І збудилась заздрість у сови,
Що пісня та була орлови,
А що такі, як вона, сови
Сидять, немов, без голови.

Поки на землю впала ніч,
На силу ця сова діждала
І ось, стрібнула, засвистала
І полетіла кликать клич.

На клич чимало сов злетілось
Та раду радить почали:
Зхотілось їм, щоби орли
По дуплах лиш сиділи. —

Одні кричали: „Тим орлам
Давно вже честь пора би знати[ти],
Ми, сови, їм треба сказати,
Хай в день літать дозволять [нам".

Другі кричали, що є сили:
„До біса геть усі орли,
Досить орлами вже були,
По дуплах час, щоби сиділи".

Там знов кричать: „Орлів не [треба,
Ми краще них літать будем,
На наших крилах поплилем
Ще вищ орлів у саме небо".

Може-б ще дива там були,
Бо вже почались бійки, лайки,
Та блисло сонце і потайки
До дуплів сови потягли.

От так жінки, як тії сови,
Скрізь крик і рейвах підіймa-[ють,
Та нас, мущин, кленуть і ла-[ють,
Що ми надали їм окови.

Невідомий.

—o—

ЩЕ В СПРАВІ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

Покищо, як видно з дописий, сею справою занялися лишень одиниці. Загал відділів ще не порушував питання, чи треба нам делеґації на радянську Україну. Я пропоную в сій справі, щоби кождий відділ У. Н. Союза відголосував, чи треба вислати таку делеґацію та чи треба на сю ціль стягнути з кождого члена 20 центів.

Що не доставалоби на сю ціль, малоби зложити Обєднанне з осібного фонду, зібраного на ціль такої делеґації.

Ш.

ПОГРОМИ ЖИДІВ НА СОВІТСЬКІЙ БІЛОРУСІ.

В Сміті і в кількох инших містечках південної частини Білоруси дійшло до великих протижидівських розрухів, у яких взяли участь також і комсомольці. Кількох Жидів убито.

ХІД І ХАРАКТЕР.

Чи між нашими думками і кроками є який звязок?

— Як поводиться?

— Так, як ходиться!

Така відповідь на таке питання не булаб така дуже безглузда, якби хто в першій хвилині подумав. Бо по ході можна пізнати, як ми думаємо, чуємо і відчуваємо. Наші думки впливають перш за все на хід. Бо це ніщо инше, як наші думки, що вганяють та бігають, поспішають і скачуть, а ноги мусять їх тільки слухати. В наших думках ми вже давно дійшло до мети, заки в дійсности туди дійдемо. Тому й нервовий чоловік має поривчастий хід. Хто внутрішньо більш зрівноважений, той панує і над своїми кроками і ходить рівномірно і спокійно. Легкодушний і безтурботний чоловік йде, якби вискакував у повітря, бо він будує у своїх думках повітряні замки, через те й його хід такий підскакуючий. Він підкидає ноги в повітря, бо не любить чути землі під ногами і жити в країні дійсности. Зате чоловік, що рахується з дійсністю, мусить бути у близькім звязку з землею і тому він ступає сильно обома ногами. Ще сильніще любить ходити холерик (чоловік з холеричним темпераментом), бо він ставить свої кроки звичайно в гніві, а в хаті, то він ходить так, що ціла кімната трясеться. Недовірчиві люде ходять тихо і хитко. Вони не вірять собі, бо і другим не вірять. Вони наче скрадаються в мешкальних кімнатах чи робітнях, заглядають крізь дірку від ключа, підслухують через стіну і падуть на коліна перед своїми наставниками. Вони виносять своїх наставників під небо, вихвалюють їх на всі заставки, але вміють за те сипнути бобу своїм підчиненим.

Хто розвинув в себе гін до скуплювання та збирання, то й рухи його будуть такі, що унаглядновалиби сильне придержування чогось. Коли ми щось сильно тримаємо в руках, мусимо замкнути пальці і зробити кулак. Нагинання чи то звертання членів, особливо ніг до середини, свідчить про вдачу, що вміє збирати і зібране сильно держати. Хід із зверненими на зовні ногами каже нам, що той чоловік то „роздайбіда" і любить легко видавати гроші. Обережні і боязливі ходять з тілом поданим трохи взад, а похилення тіла вперед каже нам, що маємо до діла з чоловіком готовим на все і ввічливим. У того останнього тягар тіла спочиває на переді стопи.

З піддриптуючого ходу взятих по модному жінок не можна докладніше вносити про їхній характер тому, що піддриптуючий хід можна набути, засвоїти, і можна сказати, що такий хід затирає особисті питоменности. Бачимо, що і цим разом вийшло жінкам на добре, бо вони не люблять, щоб хтонебудь бачив їхню вдачу у правдивому світлі. Вони люблять, щоб і їхній характер був так наружований та припудрований як їхнє лице.

І ще цікава заввага. Хто йдучи звертає свої думки і погляди на кінці стіп, той потрапить зібрати свої думки так, що вони ніколи не залітатимуть задалеко. Таким робом знайдеться засіб до опановання своїх думок. Так богато людей зуживає свої сили наперед на непотрібну журбу, турботи і важкі думки. Коли забігається думками занадто наперед, то витрачується свою силу, ще заки це конче потрібне. Колиж думаючи глядиться на кінці стіп, то сила залишається при нас і таким робом ми замикаємо круг наших думок у нас самих. Такий внутрішній хід, то найкраща самоохорона перед чужим впливом, перед непокоєм з нутра і зовні. Коли хто має зробити якийсь важкий хід, то нехай іде тим внутрішнім способом, а переконається, як вертає йому внутрішня рівновага і як з того спокою родиться нова сила, сила переконання, що викликає враження і доводить до успіху.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє, що місячні збори відбудуться в четвер, дня 12. мая 1927, точно о год. 8-ій вечером. Кождий член мусить бути присутний на зборах, бо є важні справи до порішення. Члени довгуючі нехай вирівнають свої залеглости. Буде вибір комітету до приготовання до пікніку, котрий відбудеться 12. червня 1927 р. — В. Ґурянський.

те собі взяти... Ви також напосілися на мене? Ох! пане начальник. Я вже лише на вас покладав надію, — а тепер пропало — пропало!

З розпуки Івась заломлював руки, бо сили покидали його.

— Май розум, кажу тобі, май розум, Івасю, — вговорював його війт і потягнув добре зі збанка. А щоби показати йому, що він значить, говорив гордо:

— Мусиш знати, я сам говорив тим панам, щоби вони пустили залізницю через твій горбок. Хай бідний Івась також дістане кілька ринських, подумав я собі, він потім подякує...

Тепер Івась випрямився як свічка, грізно глядів наляканому війтови в очи й кашляв:

— Що? — Ви?... пане начальнику?... Того я вам не забуду... тай ще до очей мені хвалитеся тим? Того я вам ніколи не забуду!...

І наче несамовитий побіг із подвіря.

Війт поклав вилки й глядів за ним здивовано.

*

Цілісеньку ніч Івась не примкнув ока. Неспокійно кидався на соломі сюди й туди, кілька разів уставав і глядів у місячну ніч...

Спокійно й тихо стояла груша під горбом, облита срібним сяйвом місяця. Ах, вона не прочуває, що жде її.

Старого стиснуло за серце, начеб дитина мала вмерти йому.

— Вони зрубають її, — півсвідомо бурмотів він сам до себе — зрубають її мою грушу... чужі люде... без серця... без милосердя...

По поораному зморщеному лиці покотилась велика сльоза, впала на дріжучу руку, заясніла наче діямант у блідому місячному сяйві. І ще одна впала й ще одна...

*

— Обголюся тай піду до єгомостя, — сказав Івась до себе на другий день рано — може воно що поможе.

Тисячу инших плянів обдумував він тимчасом. Старанно приодягнувся тай пішов. Серце билося йому, мало не трісло...

Священик був уже старший тай трохи не дочував. Але він був добрий чоловік, і на скільки то було в його силах, то ще ніхто не відійшов від нього, щоби не порадив щось йому, абощоби не поміг. Він був уже останньою Івасевою надією.

На сходах Іван постояв хвилинку, кашельнув, помало зняв капелюх, пошкробався в голову й верхньою стороною долоні втер собі піт із чола й лиця. Боязко застукав, боязко відхилив двері, пристанув на порозі й поклонився низько священикови.

— Ну, що там Івасю?

Старий священик сидів у кріслі з поручами та приязно поглядав на Івася, який стояв перед ним, похиливши голову.

— Мою грушу хочуть зрубати, прошу єгомостя — мою грушу, мою одиноку грушу! Поможіть мені, панотченьку, ради Бога поможіть!...

І широко дуже став оповідати про свою грушу та про панів, що хочуть зрубати її, хоч вона його власність.

— Тут я, Івасю, нічого не всилі помогти, хоч як радийби. Коли вони там повбивали палики, то тамтуди буде їздити залізниця... Колиб то було що инше, Івасю, то від щирого серця, але тут...! Хай тобі Бог помагає, Івасю!

Зломаний, у розпуці вийшов Івась від священика. Йому здавалося, начеб серце вирвали йому з грудей, начеб зрабували в нього половину душі, половину життя. Здавалося йому, начеб довкола нього не було воздуха... він не міг віддихати, не міг жити вже... Відберіть рибі воду й скажіть їй жити — чи зможе вона?

Світ утратив усю красу. Все було для нього чуже, мертве, завмерле. Всюди бачив він щось ворожого собі — щось, що лише чигало, щоби знищити його...

Івась нараз перемінився у старця. Рідко коли заходив у село. Звичайно сидів на порозі своєї вбогої хатини, або в траві на горбі й глядів на свою грушу...

Але вже не ходив до груші. Ні — вона вже не належала до нього, то вже не була його груша. Якесь невисказане почування, якась незрозуміла ненависть здержувала його. Лише в глибині серця жила ще память про мою грушу.

Ця душевна мука зломила його більше, як десять літ найтяжшої праці. Лице його поморщилося, волосся посивіло.

Часом мусів зайти в село, щоби взяти щось зїсти. Подеколи просив теж праці. Та воно не було вже так як колись. Працював як машина, неохотно й не запопадливо. Сам відчував це, що його дріжучі руки не мають уже давньої сили, бо й душа не мала вже того, з чого могла спивати силу для тіла, на що могла би спертися...

Раз надійшов непевною ходою, похилений наче старець — а йому не було ще шістьдесять — попри війтову хату. Коло хати пристанув. З гніву запалали його очи. Лють додавала його голосови сили тай він кричав:

— То ти винен, псе, чоловіче без серця... ти зруйнував моє життя — візьми і це...

Підняв руку, шиба у вікні задзвонила... і до війтової хати летіла Івасева люлька.

Спокійно пійшов Івась додому.

— Бідний Івась збожеволів, — говорили вечером селяне в коршмі.

*

Минули два місяці. Пильно працювали коло залізниці. Збіжа толочили, ниви бараболь топтали, дерева падали під ударом сокир. Був вчасний ранок. На листках Івасевої груші блищала роса. Задзвеніли сокири. І чим довше співали вони свою похоронну пісню, тим більше дріжали листки. Дріжало галузя, дерево дріжало від вершка до корони...

Івась сидів на низькому стільчику в своїй хатині й закрив лице долонями. Чув кождий удар, а кождий удар вразив його тяжко у серце. Кождий удар у дерево поцілив його — разом із деревом підрубали і його самого!

Дріжучими руками затикав уха, щоби не чути. Та хоч уха й не чули, то душа чула й терпіла...

Чим довше наслухував удари сокир, тим дивнійше якось робилося йому. З трудом ловив воздух. Віддихав із свистом і кашлем. Лице почервоніло, жили набреніли, очі зайшли кровю... Він зірвався зі стільця копнув раз у двері, що з рипом обернулися на завісах...

— Стійте... не вбивайте її... ради Бога... оставте її, хай собі росте...

Дико вимахував руками, ревів і побіг до дерева.

— Стій! стій! воно вже паде... Запізно.

Дерево здригнулося, захиталося, роздався дикий шелест листя й зі шумом і лоскотом упало дерево на землю та придавило собою й нещасного чоловіка.

Непритомного й тяжко раненого відвезли Івася до шпиталю. Він помер іще тогосамого дня.

Бо й як міг би він пережити свою грушу!

Зі словінського переклав

М. Тр.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по одній стороні паперу
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехваловати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наглих" дописий з домаганнем „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезій недоладних щодо форми або безвартних щодо змісту; а до того й не жадати звороту таких віршів

Адм. „Свободи".

НЕБЕСНЕ ЦАРСТВО ЦВІТИСТОГО ОСЕРЕДКА.

—o—

Небесне царство цвітистого осередка, це урядова назва Китаю. Китай займає 18 провінцій із около 440 міліонами населення. У цьому величезному числі, що складається з ріжних рас, переважають самособою Китайці, але і вони під оглядом раси і мови не творять одностайної цілости. В **північних провінціях,** відмежованих могутнім ланцюхом гір Квенлюн, виступає сильна мішанка монгольських і тунґуських елементів (Манджури). На **півдні** злилися Китайці ще в передісторичних часах із первісним тубильчим населенням, приняли від них богато духових і матеріяльних вартостей.

На півдні (з підзворотниковим кліматом) є пишна, буйна рістня і риж, чай, кукурудза, цукрова троща. На півночі (поміркований клімат) плекають: пшеницю, ячмінь, стручкові ростини. **Мешканці** північних околиць привязані сильніше до своїх предківських традицій — були все консерватистами, сильною підпорою монархічного правління. Південне населення рухливіще, буйнішої уяви, виявилось податливим матеріялом для республиканських реформ. Відси то нинішний поділ Китайців, що боряться зі собою у домашній війні.

Загадочна душа Китайця має чимало незрозумілих для нас прикмет. Крім інтеліґенції, пильности, ощадности, гостинности ввічливости, ціхує Китайця підпорядкування повазі родини і держави. Одначе публичними справами Китаєць не цікавиться, навіть, можна сказати, нема в нього любови рідного краю. Ідеалом Китайця є лише призбирати богацтво.

Китай переважно хліборобська країна. Хлібороби зазнають пошанівку: стоять поміж чотирма клясами населення: вченими, рільниками, ремісниками і купцями, отже на другім місці. Пересічно господарства виносять 3½ — 6 гектарів землі, а в горах навіть двічі й тричі більше. Землю держать на довічній аренді. Риж то головний продукт китайського хліборобства, попри нього чай і цукрова троща. Плекають теж богато маку для опію. З ярин: батати, шпінак, огірки, редьква, капуста, цибуля, чісник і т. д.; з текстильних ростин: бавовна, коноплі.

Сільське населення живиться переважно ростинним кормом. Зате кухня середніх і вищих верств дуже ріжноманітна. З напоїв пють лише чай і пригріване рижове вино. Чоловіки і жінки носять короткий каптан і штани, звязані в кістках, барви індіґо, і чоботи фільцові або шкіряні. В зимі цей одяг ватований. На селі носять селяне цікаві одяги, зроблені з трави. Богатші носять зимою богаті сибірські кожухи. Визначні люде мають на грудях вишиті відзнаки, примір: мандарини, військові — зміїв, письменники — птахів, урядовці — колірові ґудзи на капелюхах, відповідно до ранґи. Невигідна ноша й околічені ноги приневолюють Китайців послугуватися носилками (лектикою) — головно жінки вищих кругів. Щасливою барвою Китайці вважають червону, жалібною — білу. Коси стали запускати Китайці від 1644 р. — за примірoм Манджурів — з упадком монархії коса виходить із моди. Китайці здібні ремісники (вироби з ляку, бронзу, порцеляни, паперу, головнож шовківництво). Письмо китайське образкове, богата література позволяє пізнати китайський нарід іще на 2,400 літ перед Христом.

Релігійні вірування Китайців пояснюють нам неодну загадочну рису того народу. Так примірoм вірять Китайці, що світ міг би бути вічним раєм, колиб кождий чоловік сповняв як слід свої обовязки. Коли на світі нема раю, то виною самі люде, яких ум замрячує захланність і жадоба. Але ці людські помилки не є зовсім гріхом, лише наслідком недостаточного пізнання. У Китаю пануючими релігіями є: конфуціянізм, будизм і таоїзм. Побожні Китайці шукають нераз по черзі релігійної розради у святинях усіх трьох віроісповідань. Із чужих релігій треба згадати: іслям (пять міліонів визнавців тої релігії є в Китаю). Китайці люблять торжественні свята. Новий Рік уважають уродинами цілого народу. Китаєць числить свої літа від дня, коли народився, себто дитина, що народилася день-два перед кінцем старого року, зараз першого дня нового року має вже цілий рік життя. Основою родинного співжиття є діти. Діти мусять слухати і шанувати батьків. Подружe в Китаю з правила є моноґамічне, але відповідно до ранґи і становища Китаєць може мати „побічні" жінки. Жінка є невільницею чоловіка. Подружа заключується не з любови, лише з волі батьків. Тому богато жінок кінчає самовбивством. Щойно, як народиться їй син, значіння жінки збільшається. Китайці вірять, що лише мужеські потомки можуть як слід опікуватися тінями предків. Тому, як нема в родині сина, вважають це правдивою карою божою. Радять звичайно собі так, що приймають чужу дитину за свою. Жалоба по чоловікові триває три роки, а часто носить її жінка і ціле життя. Щоби жінка вдруге вийшла замуж, це дуже рідко трапляється, а виключене це у ліпщих верствах суспільности.

Звичаї китайські инші як у нас. Китаєць, як витається з кимсь, не подає руки, лише сам потрясає власними руками, зложеними до купи. Коли не хоче розмовляти зі знакомим, якого стрінув на вулиці, заслонюється віяльцем (вахлярем) і це зовсім не нарушує основ ввічливости. Коли почує про смерть свого свояка, повинен цілий час усміхатися, щоби виразом лиця не приневолювати знакомого, аби складав співчування (кондоленції). Коли Китаєць побачить свого шефа, начальника на вулиці в лектиці, повинен вдати, що не бачить його, бо інакше тамтой мусів би вилазити з лектики, що конечне є при кождім привітанні.

ДЛЯ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські **банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інші підприємства.

Також, де є **українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І вкінці усі українські **культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Реченець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена і адреси будуть подані позабувно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік.

Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

ПАМЯТАЙТЕ НА РІДНИЙ КРАЙ!

При кождій нагоді збирайте на: Рідну Школу, інвалідів, сиріт та політичних вязнів в старім краю.

Жертви належить слати до краю через:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ГАРКАВЕНКО В БОСТОНІ.

В Бостоні в четвер, 12-го мая, відбудеться борба, на котру бостонські любимці спорту довго чекали. Гаркавенко буде боротися з Пат Мік-Гіл до побіди. Хто такий Пат Мік-Гіл, всі добре знають і хто в тій борбі побідить, буде відтак обовязаний боротися з Стренґлер Луісом. Мік-Гіл вірить, що він скоро положить Гаркавенка, але що скаже Гаркавенко, побачимо в четвер, 12-го мая в Ґренд Опера Гавз. Ся борба викликує велике заінтересовання.

(Огол.)

НА ПРОДАЖ фарма 75 акрів, земля урожайна, дім на 8 кімнат, дві стодоли, поле сайло 12x30 і другі забудовання, овочевий сад, 2 молоді коні, 3 корови, 3 ялівки, 2 свиней, 50 курий, пчоли, плуг і другі знаряди, 50 бушлів картофлі, школа близько і добрі міста та молочарні, де можна брати добрі гроші за молоко та инші продукти. Я є сам властитель і прошу голоситися до мене, а я виїду по вас на стацію. **WILLIAM IWASIUK, R. 4, Centerville, Pa. Crawford Co.** 104-9

ДОМИ — ФАРМИ!

СОТКИ ДОМІВ, фарм і інтересів на продаж або в заміну.

В ПОСЛІДНІМ РОЦІ продали ми домів і иншого на загальну суму **$325,900.00**

ВСІ НАШІ КЛІЄНТИ вповні задоволені з нашої услуги.

Хто хоче скоро продати, купити, заміняти свій маєток, хай голоситься до нас.

Ідіть там, де дістанете скору і чесну услугу.

V. BOHACHEVSKI,
Real Estate Broker,
4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ.

Фарма 173 акрів, земля рівна, без каміння, 30 акрів ліса, дім на 9 кімнат, мурована барна на 60 коров, вода коло кождої корови, друга стайня мурована на безроги, гарадж на 2 авта. Ціна $4,500, готівкою $1,500.

Фарма 95 акрів, 7 акрів ліса, а решта під плугом, дім новий, стайня нова на 20 коров і другі будинки, 10 коров, 2 коні, 100 курий, машини до фарми, школа при фармі, стейтова дорога, до міста миля. Ціна $5,500, готівки $2,500.

Фарма 100 акрів, забудовання у доброму стані, 10 акрів ліса, ріка пливе через фарму, 2 коні, машинерія. Ціна $2,000, готівкою $1,000.

Фарма 77 акрів, 14 акрів ліса, дім на 8 кімнат, стайня, гарадж і другі будинки як нові, 10 коров, 2 коні, стадо курий, машини, до міста 2 милі. Ціна $5,600, готівкою $2,500.

Хтоби хотів купити добру фарму межи добрими містами нехай голоситься до фармера на адресу: 99—

ILKO WITENIUK,
R. F. D. 7, Rome, N. Y.

РЕСТАВРАТОР З ДЖАНСТАВН ВІДПОРУЧАЄ ЛАКСТАН.

Джанстави: „Понад шість літ я терпів на дивну хоробу, на котру, виглядало, нема ліку. Я ходив від доктора до професора, а не міг дізнати полекші. В сути річи я журився, перше я не хотів так скоро лишати свою родину, бо інтерес мій зачався псувати. Щоденно я чувся що раз гірше і хотяй я пробував медицини на сухоти, канцер, нирки, кишки і міхур та на ревматизм, однак нічого не помагало. Одного дня я читав за женщину, як вона терпіла на солітера і переконавшись, що мої симптоми болю подібні її, я надумався вжити тої медицини. Мій доктор висміяв мене, коли я йому про се сказав. Тепер я сміюся з доктора, бо се як раз що мені бракувало. За весь той час. Я певно забогато їв свинини, бо в мені знайшовся великий хробак, може зі сто фітів довгий. Від часу, коли я викинув його з себе, нічого мені не бракує і що дня чуюся ліпше. Днесь я працюю дальше в своїм інтересі, котрий також іде тепер ліпше. Тисячі мущин, женщин і дітий терплячих лічиться безуспішно на ріжні другі хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвір солітер. Певними познаками цего є відходячі части того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з виїмковим лакімством, обложений язик, зага, болі в крижах, членах і в ногах, заворот голови, біль голови, млости як порожний жолудок, нидіння, підкови попід очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дається відчувати дивне буркотіння від жолудка до внутренностий. Знова чується якби щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немилий віддих, спльовує що хвилинни, попадає в апатію, знеохота до праці, завсігди лінивий. Є відомо, що епілептичні напади спричиняє цей потвір, котрий часто доростає понад 50 стіп. Коли досягне до гортанки може удусити свою жертву. Позбудьтеся цего потвора сейчас, заки підкопає ваше здоровля безповоротно. Вишліть $10.48 за дозу Laxtan, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxtan є нешкідливий навіть коли у вас нема хробака. Продається лише у Royal Laboratory, 148 Netting Bulldg. Windsor, Ont. На забезпечення посилки додайте 25 центів окремо. За послі-платою не висилаємо. (C.36)

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, відбувшогося в днях від 16.—18. лютого 1927 р.

(Продовження)

СПРАВОЗДАННЄ ГОЛОВН. ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ.

Що місяця здавав я справоздання місячні в органі з доходів і розходів. Виказував, скілько вплинуло до Союза від членів на старі і нові роди обезпечення, проценти і зарібки від бондів, проценти від морґечів, проценти з банків і всякі инші доходи. В розходах так само подавав я в подробицях кожду виплату із кождого фонду. Тому то моє справозданнє буде тілько загальне, обмежене до річних замкнень. Так само буду старатися пропустити ті табелі, які будуть обняті головною контрольною комісією, щоби не повтаряти тих самих позицій. Ширше справозданнє висилається до всіх стейтів, котрі присилають відповідні формулярі, з яких то взято дві більші табелі загальних доходів і розходів, як слідує:

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1926.

	Mortuary Fund	Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Balance from 1925	**$863,553.82**	**$225,873.88**	**$45,610.26**	**$1,959.10**	**$161,950.16**	**$35,468.25**	**$1,334,415.47**
Income from January 1, 1926 to December 31, 1926							
Membership fees actually received	$247,495.38	$ 11,151.80	$17,881.76	$4,470.44		$73,396.85	$354,396.23
Gross interest on mortgage loans	29,872.07	6,442.82	1,200.00		5,097.00		42,611.89
Gross interest on bonds	13,516.00	2,635.00			2,178.37		18,329.37
Gross interest on deposits in trust companies and banks	4,396.00	1,697.50	765.94	65.05	443.59	474.30	7,842.38
Gross rents from society property		600.00					600.00
Sale of lodge supplies						6,637.50	6,637.50
Orphans Fund					13,270.78		13,270.78
Gross profit on sale of bonds	255.00	500.00			68.00		823.00
Total income	**$295,534.45**	**$ 23,027.12**	**$19,847.70**	**$4,535.49**	**$ 21,057.74**	**$ 80,508.65**	**$444,511.15**
Amounts carried forward	**$1,159,088.27**	**$248,901.00**	**$65,457.96**	**$6,494.59**	**$183,007.90**	**$115,976.90**	**$1,778,926.62**

В повисшій табелі знаходимо, що з місячних вкладок за рік прийшла сума $354,396.23, сирітські части $13,270.78, за календар, відзнаки, книжочки і т. п. $6,637.50, долучено до фонду резервового як рент за офіса У. Н. Союза $600.00, а сума $69,606.64 се проценти від морґечів, бондів і банків.

	Mortuary Fund	Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	**$1,159,088.27**	**$248,901.00**	**$65,457.96**	**$6,494.59**	**$183,007.90**	**$115,976.90**	**$1,778,926.62**
Disbursements from January 1, 1926 to December 31, 1926							
Death claims	$105,060.07						$105,060.07
Permanent disability claims			11,671.15				11,671.15
National Fund				1,200.00			1,200.00
Orphans Fund					20,456.79		20,456.79
Total benefits paid	$105,060.07		$11,671.15	$1,200.00	$20,456.79		$138,388.01
Salaries of officers and trustees, No. 4						6,130.00	6,130.00
Salaries and fees paid to Supreme Medical Examiners						150.00	150.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees						488.42	488.42
Insurance Department fees						195.00	195.00
Rent for soc'y's occupancy of its own bldg						600.00	600.00
Advertising, printing and stationery						9,145.40	9,145.40
Postage, express, telegraph and telephone						747.67	747.67
Lodge suplies						4,780.55	4,780.55
Official publication						45,936.60	45,936.60
Expense of Supreme Lodge meeting						1,066.21	1,066.21
Other legal expenses						678.00	678.00
Taxes and others expenses on real estate						1,133.31	1,133.31
Bonds of Supreme Officers						300.00	300.00
Bonds	191.25						191.25
Total disbursement	**$105,251.32**		**$11,671.15**	**$1,200.00**	**$ 20,456.79**	**$71,351.16**	**$209,930.42**
Balance	**$1,053,836.95**	**$248,901.00**	**$53,786.81**	**$5,294.59**	**$162,551.11**	**$44,625.74**	**$1,568,996.20**

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1925	9	$ 5,915.25
Claims reported during the year	141	114,100.00
Totals	150	$120,060.07
Claims paid during the year	133	105,060.07
Balance	17	$ 14,955.18
Saved by compromising or scaling down during the year	*****	2,305.18
Claims unpaid December 31, 1926	17	$ 12,650.00

В повисшій табелі загальних розходів знаходиться найбільша сума $105,060.07 — се виплати посмертних запомог. Меньша табеля вказує подрібно, що з попередного року осталось 9 невиплачених запомог на суму $5,915.25. В році 1926. померло 141 членів на суму $114,100.00; виплачено 133 запомоги на суму, як вказано повисше. Сума $2,305.18 се обтягнень ліни в сумі $255.00 і компроміси $2,050.00. З фонду запомогового виплачено суму $11,671.15 для 180 членів.

У виплатах посмертних запомог заходять чим раз більші трудноці ізза много перешкод, які можна усунути при добрій волі членів і місцевих урядників. Много членів належить до У. Н. Союза від ряду літ, а посмертна запомога як була записана при вступі, так і позістала не змінена. Є случаї, що член від часу вступу жонатий другий або третий раз, а посмертна запомога записана на першу жену, яка від літ не жиє. Є записи на родичів, які повмирали, а член оженився. При виплаті приходиться придержуватись статута і половина посмертної запомоги виплачуєсь жені, а за другою треба шукати за спадкоємцями в Европі, з яких також много не стало в живих із за світової війни. Много членів записало собі на кошта похорону суму $100.00 і ся сума тому кільканайцять літ була вистарчаюча на покриттє, однак при теперішній дорожні цілком замала. Місцеві урядники не зважають, що Союз більшої суми, як записана, не може виплатити, а присилають рахунки погребника на суму $300.00 і більше.

В виду сего конечним є, щоби члени і місцеві урядники сейчас приступили до справлення метрикальної книги і допильнували, щоби члени поробили відповідні ЗМІНИ СПАДКОЄМЦІВ. Всі ті члени, яких рідня знаходиться поза межами Злучених Держав, нехай вже тепер подбають, щоби на похорон мати таку суму записану, яка є дозволена статутом параграф 292, справлений на послідній головній конвенції. Є члени, які полишили жени і діти в краю, а тут поженились знов і записують посмертну запомогу жені і дітям, замешкуючим тут. Се справляє много замішань, бо члени і спадкоємці не можуть зрозуміти, що така жена і діти не є признані за правних законом тутешної держави і тим самим не можуть мати прав до посмертних запомог.

При виплатах запомог з фонду запомогового згідно з параграфом 167 також є чим раз більше праці, бо у много случаях як члени так і урядники не хочуть потрудитись до переглянення статута і переконатись в місци, на які то хороби і каліцтва запомога належиться і в якій сумі. Фактом є, що много відділів, замісць виплатити хору підпору членови з каси відділу, куди член звичайно платить 50 цнт. місячної вкладки, відкликуються до фонду запомогового, до котрого член платить 8 цнт. місячно. З відділової каси виплатять суму $15.00 і вже робиться просьбу до головної каси по сотки долярів, бо член бідний і родина велика, а Союз Батько має міліони, то чому-ж би пару сот долярів не удилити.

Тому то треба знов на головнім річнім засіданню сю справу піднести і звернути увагу, щоби члени старались платити відповідну вкладку до місцевих відділів на хору підпору. Щоби до фонду запомогового не зголошувались, доки не виберуть належної запомоги з каси відділової, з виняттком каліцтв, предвиджених статутом організації по доказі фактичного каліцтва. Відділи, які вичерпали свої каси і не мають чим платити хорої підмоги членам, нехай стараються за помочію відповідних підприємств свої фінанси поправити, бо відсиланнем своїх хорих членів до фонду запомогового У. Н. С. доведуть і весь фонд запомоговий до такого самого стану, як і свої каси.

Фонд народний мав розходу в сумі $1,200.00, а то сума $500.00 на допомогу калікам, інвалідам, рідній школі і т. п., згідно з ухвалою послідного річного засідання і сума $700.00 як стипендія двом ученикам — оден на правах, а другий на медицині. Згідно із ухвалою послідного річного засідання виготовлено відповібні просьби і запоруки для всіх тих відділів, які відьеслись з просьбами о степендії. Тому однак, що в тих запоруках домагаєсь ґарантії звороту грошей і такий то документ має бути запоручений відділом і двома власниками реальностий, майже всі степендисти стримались з виповненнем просьб і запорук.

Фонд сирітський виплачував посмертні запомоги для тих спадкоємців, які дійшовши повних літ, представили докази, що є всилі свої належитости відібрати і організацію поквитувати, або опікунам, яких потвердив сирітський суд.

Фонд адміністраційний і конвенційний є виказаний як в доходах так і в розходах разом. З фонду конвенційного оплачено кошта послідного річного засідання в сумі $1,066.21, а прочі всі розходи покрив фонд адміністраційний в сумі $70,-284.95, в котрій то сумі найбільшими виплатами є сума $45,-936.60 на орган організації і сума $9,145.40 за друки організаційні, як статути, календар, книга місячних вкладок і т. п.

(Дальше буде).

ШИФКАРТИ ДО КАНАДИ

ОДИНОКА УКР. КОРАБЕЛЬНА АҐЕНЦІЯ У СХІДНІЙ КАНАДІ.
ГРИГОРІ МЕХ, властитель.

Спроваджуємо Родини зі старого Краю і виробляємо для них всякі потрібні позволення. Заопікуємося ними старанно підчас подорожі, так само тут на місци. Коли жадаєте, щоби Ваші Рідні чи знакомі приїхали до Канади та не мали жадної перешкоди, так удайтесь до нас, а ми спровадимо їх як слід. Ми стараємося сами о пошукание праці для приїхавших так, що вам за ними нічим не треба журитися. Наша Аґенція існує двайцять років, за вашу родину ґарантуємо, противно, гроші звернемо назад. За всякими порадами пишіть або приходіть до: 72—

ANGLO-UKRAINIAN STEAMSHIP TICKET AGENCY,
243 CRAIG STREET WEST, MONTREAL, QUE., CANADA.

ВЧІТЬСЯ ТАНЦЮВАТИ $5.00
НАЙНОВІЙШОЮ МЕТОДОЮ
Ґарантуємо навчити кождого танцювати.
ОДИНОКА АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ТАНЦІВ. — 100 вчителів танців.
8 лекцій з вчительками $1.00.
DIANA DANCING ACADEMY
150 E. 14th ST., NEW YORK.
JOHN J. McANDREWS, Prop.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВІДОЗВА.

ВІД КІЛЬКОХ ДНІВ появляється в нашій часописи **„ОПОВІСТКА"**, в котрій проситься наше українське громадянство тут на іміґрації о надіслання до адміністрації Свободи своєї адреси і професії для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Щоб улекшити сю справу нашим ріжним професіоністам та підприємцям, понизше подається для сеї цілі купон і проситься кождого і всіх разом точно його виповнити, вирізати і прислати до адміністрації Свободи.

При сім хочемо заявити, що сим хочеться осягнути дві ціли: Перша, подати в календарі на 1928 рік головнійші професії, культурні підприємства фінансові інституції, кооперативи і инші громадські установи поважнійшого характеру. Друге: перевести ревізію всіх українських бизнесменів в Америці, щоби мати поняття, як ми стоїмо тут під зглядом індустрії і торговлі.

Безперечно, не всі Українці бизнесмени читають наш орган і тому отсею дорогою звертаємося до сих, що її читають і будемо просити, щоб кождий з них заохочував в свойому місті виповняти сей купон або подати на письмі кождого Українця, що провадить бизнес подати його до нашої адміністрації.

К У П О Н.

....
(Напишіть під яким іменем провадите свій бизнес чи професію)

....
(Що за бизнес чи професію маєте).

....
(Тижневий оборот).

....
(Адреса)

Виповніть повисший купон і зашліть до: **SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.**

ДО РОДИМЦІВ СЕЛА ГЕРМАНОВА, ПОВ. ЛЬВІВ.

Подаємо Вам до відома, що перед Різдвом Христовим повернувся назад наш громадянин, Семен Сікора, котрий був виїхав до рідного села на відвідини до своїх родичів — і родинного і любого села Германів. Привіз нам велику радість, бо подав, що помимо так тяжких часів і шляхоцького панования, громадяне села Германова не упадають на дусі а, беруться до роботи, як і по інших околичних селах пов. Львів. Отже таксамо задумали побудувати дім, в котрім містилася би Читальня „Просвіти", — Кооперативний склеп, (Торговля) і галя для представлень.

Як нам тут у Ню Йорку відомо, то вони вже закупили площу на будову, і дерева за 130 долярів, а тепер звертаються до нас громадян села Германова, замешкалих у Злучених Державах Америки, з просьбою о поміч. І так громадяне замешкалі в Ню Йорку зложили під сю пору, як коляду і збірку на сю ціль — 140 дол. і 25 ц., а тепер приходить пора для Вас, громадяне, замешкалі поза околицею, щоби потрудилися збіркою поміж своїми на ту так добродійну ціль.

Жертви слати на адресу секретаря:

Semen Sikora
99½ St. Marks Place,
New York, N. Y.

Збіркою займалися: Гринько Штоґрин, Семен Сікора і Никола Василишин.

Жертви зложили:

По $5.00: П. Бартків, И. Тіріян, Д. Василишин, С. Олійник; В. Кубелюк $3.00; по $2.00: С. Сікора, Г. Штоґрин, Н. Василишин, І. Ліпський, Н. Гладун, М. Байовський, О. Гуль, К. Дацко, Я. Василишин, П. Бобухівський, І. Лучинський, И. Соговський, Ді Стандард Бенк, Д. Крещук, О. Ґалан; по $1.50: М. Лаляк, А. Васильців; по $1.00: І. Онишкевич, М. Сас, О. Самолюк, Ф. Краєвський, Т. Ґульовач, О. Кучинський, Л. Орліта, П. Буждиґан, Р. Скащук, М. Сай, М. Маліновський, А. Маліновський, Г. Коцюх, Р. Кравцун, Т. Романишин, І. Штоґрин, Д. Свяріцук, Д. Олексів, С. Бакапелюхах, відповідно до ранляс, К. Бащук, В. Білєцкі, В. Кузьмак, І. Шведа, Д. Савіцький, Т. Савіцький, М. Вось, о. Понятишин, А. Василишин, Н. Захарчук, В. Антошків, А. Корчинський, М. Гайовий, В. Місьняк, Д. Кінаш, Д. Швець, А. Петришин, М. Сеньковський, Г. Ґалецький, М. Гавдун, М. Янка, М. Ковальчук, І. Гинда, І. Соловський, Я. Свистун, М. Гуменюк, П. Савіця, П. Гаврило, В. Лазута, П. Ферноза, Д. Конюх, Д. Ґула, Х. Фріш, Ґ. Флінер, М. Шнаєр, І. Жуковський, М. Ганачівський, Р. Бундза, М. Савіцький, І. Шлюсар, В. Шлюсар, М. Слабіцький, Р. Толовлюк, С. Кметь, П. Ґімбарівський, И. Ґімбарівський, І. Кушнір, І. Зварич, А. Бірецький; І. Дацко 75 ц.; по 50 ц.: П. Гладкий, Г. Ветрас, Д. Позняк, О. Бучко, М. Василишин, В. Крохмальний, М. Дрилик, І. Датор, В. Раніцький, П. Петрів, И. Боднар, М. Кіфор, Н. Ганц, Дм. Горішний, І. Сеньків, Я. Фоґель; по 25 ц.: І. Ганц, І. Кулеґа, Т. Смятович, С. Фрідберґ, Г. Вайнтроб, Ф. Течер, Шпіцер Ф. Фріш, Штайнберґ, В. Дувід.

Всім жертводавцям складаємо щиру подяку.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядаинем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

Натиски
Скора певна поміч від болючих натисків на ногах.
У всіх аптиках і склепах обуви.
Dr Scholl's Zino-pads
Наложить один—а біль зникне.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРЕБА АҐЕНТІВ до продажі звійок Сурма на пяно, рекордів і т. п. Хто бажавби зайнятись продажею або отворити Базар, хай пише за порадою. Вже маємо книжку зі словами до всіх ВЕСІЛЬНИХ рекордів; ціна 25 цнт. **SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St., New York, N. Y.** 102-7

ПОШУКУЮ у важних справах Адама Пітрі, родом з Болоховець, пов. Дрогобич, Галичина. Перебував у Філаделфії, відтак у Сікаґо в Канаді. Хтоби о нім знав, або він сам прошу писати на адресу: **Michael Duda, p. Truskawec, pow. Drohobycz, East Galicia, Poland, Europe.** 106-107

ЯКІВ ЧУЧМАН зволить ласкаво повідомити про свій теперішний адрес, у важній справі, адвоката Б. Пелеховича, **2300 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.** 106-111

ПОШУКУЮ старшої женщини до домашної праці і до пильновання дітий, моя жена хора в шпитали. Платня після умови. Прошу голоситися до: 107-9

JOSEPH HALABURSKI,
17th Street, Kenilworth, N. J.

НА ПРОДАЖ 72 акрів фарма або в заміну на дім, вся земля під плуг, дуже врожайна, дім на 10 кімнат, 3 стодоли і инші будинки та знаряди; близько фабричних міст в нюйорськім стейті. Голоситися до: 06-8

JOHN SMITH,
VERONA STA., N. Y.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ в добрій околиці межи славянами, можна купити за дуже приступну ціну, тижневий торґ $600. Голоситися до:

GEORGE CHURIK,
247 Warren St., Jersey City, N. J. 106-11

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші додярами до своїх кревних або залагодити якунебудь правну справу, так прошу удатися до: **WALTER KOSTETSKI & CO., Inc., Business & Real Estate Broker, 4309 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.**

Телефон: Gramercy 5881.
Др. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРҐ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.
Урядові години: від 12. до 1-ої, від 6. до 8-ої і після умови.
311 E. 18th ST., NEW YORK CITY.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛІСТИ ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ.
Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам поможу.
Хронічні недуги мущин і женщин лічу успішно модерними методами.
ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх недугах нервових, шкірних, кровних, ниркових, мочевих, ревматичних, геморої́дів та недугах кишок. З еґзамінуйте вашу кров.
Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. Х-РЕЙ і хемічна аналіза.
ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.
DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th ST. NEW YORK,
межи 4th Ave. і Irvington Pl.
Години: Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

100 ДОЛЯРІВ ТИЖНЕВО 100

Заробить кождий в місті і на фармах, коли займеться розпродажею образів — РАДІОПРОМІНЬ, — що ночами самі світять. Новий винахід. Прібки висилається по попереднім одержанню 5 долярів, яко зворотної ґарантії. Беріть аґенцію.

КУРЦІ.

За 1-го доляра висилаємо файочку-цигарницю нового патенту. 80% будуть здоровіші Ваші груди, бо нікотина осаджується в цклянних цилиндрах.

ПРОДАЄМО ФАРМИ

В найурожайнійшій провінції Канади, Саскачевані, готові до вжитку. Тисячі АМЕРИКАНЦІВ купують, то чому Ви не можете? Допишіть в листі кілько маєте грошей?

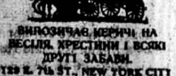
ҐАРАНТУЄМО РОБОТУ В КАНАДІ

тим Вашим кревним і знакомим, котрих спровадите через наш УКРАЇНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ. Купуйте шіфкарти для своїх кревних в Старім Краю тільки в нас. Про переїзд з Канади до Стейтів інформуємо даром. Робимо в межах закону.

Уважайте! — Гроші посилайте лише в реджістрованих листах на адресу: 107

DOMINION HERCULES CO.,
Box 111,
YORKTON, SASK., CANADA.
Business, Reil Estate & Steamship Depts.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 8568